

ÇETELER İŞÇİ SINIFINA KARŞIDIR

Aydınlık Dergisi, 5 Temmuz 1998

Yıldırım Koç

Türkiye’de kara paranın büyüklüğü ve özellikle uyuşturucu trafiğinden kazanılan paraların çekiciliği bilinmektedir. Bazı bölgelerdeki deyişle, “bir kilo toz, bir otobos”tur. Kolayca kazanılan büyük paralar bir dönem İsviçre bankalarında tutulurdu. Daha sonra, bunların deniz, kara ve hava ulaştırıcılığına, havaalanlarında yer hizmetlerine, limanlara, turizm işletmeciliğine, ticarete ve döviz bürolarına kaydırıldığı söyleniyordu. Son dönemlerde ise bu büyük paraların sanayi işletmelerinde yatırıma dönüştürüldüğü belirtilmektedir. Artık bir süre sonra, “on kilo toz, bir fabrika” denilmeye başlanacaktır. Bilindiği gibi, Avrupa’da ilk sermaye birikiminin kaynakları arasında korsanlık da bulunmaktadır. Bu tür “günahlar” kapitalizmin tarihinde sık rastlanan olaylardır. Kısa bir süre önce bu konuyu bir Amerikalıyla konuşuyorduk. “Demek Türk mafyası da Amerikan mafyasının yolunda ilerliyor; Amerikan mafyası da bir dönemden başlayarak yatırımlara yönelmişti,” dedi.

Günümüzde Türkiye’de birçok alanda yeniden yapılanmalar söz konusu. Uyuşturucu ve silah kaçakçılığıyla bağlantılı bazı çeteler Devleti ele geçirmeye çalışmıştı. Susurluk olayının üzerine gerektiği gibi gidilmemekle birlikte, Devlet içinde hakim olan kesimlerde bu çeteleri temizleme konusunda ciddi bir eğilim de gözlenmektedir. Bu nitelikteki çetelerin Devlete hakim olduğu ülkelerin tipik örneği, Kolombiya’dır. Kolombiya’da her yıl yüzlerce sendikacı ve sendika üyesi, yalnızca sendikal faaliyetleri nedeniyle öldürülmektedir. Bu nitelikteki yapılanmalar öncelikle sendikacılık hareketinin düşmanıdır. Bu çetelerin Devletten temizlenmesi, sendikal hak ve özgürlüklerin, insan haklarının, demokrasinin ve bir bütün olarak Türkiye’nin çıkarıdır.

Ancak çetelerin Devletten temizlenmesi de yeterli değildir. Uyuşturucu kaçakçılığının devamına bazı ekonomik kaygılarla ve düşüncelerle gereken tepkinin gösterilmemesi, çetelerin yeniden Devlete sızma potansiyelini korumalarına ve toplum için ciddi bir tehdit oluşturmalarına yol açmaktadır. Anlaşıldığı kadarıyla, ülkemizde, Devletin çetelerden temizlenme süreci aynı zamanda uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleyle birlikte gelişmektedir ve gelişecektir. Ancak, geçmişte yapılmış kaçakçılığın biriktirdiği büyük servetlere el konulamamaktadır. Bu büyük servetlerin sahibi uyuşturucu tüccarları, belki de bu eğilimi sezdiklerinden, kaynaklarının kullanımında bir yapı değişikliğine gitmektedir.

Basına yansıyan haberlere göre, bu alandaki servetler, nakit, gayrimenkul ve şirketlerden oluşmaktadır. Şirketlerdeki yatırımları dört grupta toplamak olanaklıdır: (1) Turizm-otelcilik, ticaret, deniz-hava-kara ulaştırıcılığı, özel limancılık, (2) Döviz büroları, (3) İnşaat, (4) Sanayi kuruluşları. Bunların ilk ikisi, servetin asıl kaynağı olan faaliyetin çeşitli biçimlerde sürdürülmesine ilişkin alanlardır. Üçüncü alan, basına da yansıyan yolsuzluk iddiaları açısından eskiden beri önemlidir. Benim ilgimi çeken ise, ağırlığı giderek artan dördüncü gruptakiler.

Saptayabildiğim kadarıyla, Türk mafyasından son yıllarda sanayi işletmeciliğine kayanlara ait işyerlerinde sendikal örgütlenme yoktur. Herhalde bu işletmelerin sahiplerinin, sendikal mücadeleyi önleme ve işçileri sindirme konusunda ellerinde geniş ve işçilerin ve sendikaların genellikle alışık olmadıkları mücadele araçları vardır.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, önümüzdeki yıllarda, bugüne kadar yaşamadığı ciddi bir sorunla karşı karşıya kalacaktır.

Çeşitli nedenlere bağlı olarak, uygulanan yeni Devlet politikaları sonucunda, uyuşturucu trafiği ciddi biçimde azalacak, kamu kesiminde büyük ihale yolsuzluklarına fazla olanak tanınmayacak, daha çağdaş bir kapitalizme geçilecektir. Bu arada, uyuşturucu trafiğinden büyük paralar kazanmış kişilerin görünüşleri ve faaliyet alanları da ciddi bir değişikliğe uğrayacaktır. Belinde silah veya çevresinde korumalarla dolaşan, boynunda kocaman bir altın kolye ve bileğinde kalın

bir altın künye taşıyan, haraç alan ve çoğu zevksiz giyimli kişilerin görünümü ve faaliyet alanı ciddi biçimde değişecektir.

Bu insanlar, uyuşturucu alanında uluslararası ticarete kazandıkları büyük deneyimlerini ve ilişkilerini, ticaret ve sanayi alanında göstermeye başlayacaklardır. Ancak, insan ilişkileri konusunda geçmişten kalan bazı alışkanları da sürecektir. Rakiplerinin piyasadan silinmesinde sanayicilerimizin bugüne kadar pek alışık olmadıkları yöntemler gündeme gelecektir. Sendikal örgütlenme söz konusu olduğunda ise, bugünün en vahşi kabul edilen işverenlerinin davranışlarını mumla aratacak ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin bugüne kadar hiç yaşamadığı mücadele araçları ve yöntemleri kullanılacaktır. Bunlar şimdilik biraz uzak gibi gözükmesin. Biraz dikkat edilirse, bu eğilimin her geçen gün daha da güçlendiği gözlenebilecektir. Bu konunun bugünden incelenmesi ve değerlendirilmesinde yarar vardır.